

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

148. An si Sacerdos applicet Missam existenti in peccato mortali,
sacrificium illud reponatur in thesauro Ecclesiae, cum non profit Sacerdoti
quo ad satisfactionem ex opere operato? Et an si Sacerdos ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

delitatem, hæc applicatio est actus potestatis ordinis, & immediatè fit in persona Christi, quare non pendet ab Ecclesiâ, vel Superioris intentione, sed à libera voluntate celebrantis. Sic enim instituit Christus ob liberum exercitium consecrationis, & celebrationis ut applicatio Missæ fiat immediatè suo nomine (sicut effectio Sacramentorum) & per consequens quantumvis superior conetur applicare Missæ fructum alicui, nihil efficit, si celebrans eum non applicet. Et ratio est, nam in contractibus, & in votis, & in similibus, operator subditus ut persona principalis, in Missæ verò celebratione, ac applicatione quilibet Sacerdos operatur, ut immediatus Christi minister, independens ab omni humana potestate. Sed de hoc ego alibi. Peccaret tamen mortaliter Religiosus applicando Missam contra intentionem Superioris. Verum est, quod quando Superiores præcipiunt pro devotis amicis, Prælati, Principibus, vel pro conversione Gentilium, aut hæreticorum, vel pro communibus necessitatibus Missas offerri, non teneri subditos obedire sub mortali. Quia nec Superiores intendunt obligare subditos in hoc casu sub mortali, cum illas potius commendent, quam præcipiant. Nec apparet iusta ratio cogendi sub mortali subditos ad has Missas dicendas, nisi forsitan pro aliquo Principe à quo Respublica Christiana maximè pendeat, & est doctrina probabilis. Et ita docet Fagundes p. 1. lib. 3. cap. 10. n. 6. & Franciscus Lugo ubi supra n. 28.

Sup. hoc peccato in Refol. not. præteritæ. Sup. hoc supra ex Ref. 33. lege doctrinam §. Nota vero, ad medium, & ex Ref. 41. §. Hinc sequitur. & seq.

RESOL. CXLVIII.

An si Missa applicetur existenti in peccato mortali, Sacrificium illud reponatur in thesauro Ecclesiæ, cum non proficit Sacerdoti celebranti illud quoad Satisfactionem ex opere operato?

Et an si Sacerdos obliuiscatur applicare alteri Missam, illius fructus redeat ad ipsum?

Et notatur, quod cum celebratur Missa pro anima Purgatorij, non solum applicandam esse illi satisfactionem sed etiam impetrationem? Ex part. 1. tract. 6. & Misc. 6. Ref. 40.

§. 1. **A**tende quæso, Amice lector, nam Doctores communiter affirmativè respondent cum Suarez. Vnde Mercerus in 3. part. D. Thom. q. 83. dub. 8. n. 4. si quaeritur an effectus hinc remissionis peccati impeditur per obicem detur fictione recedente. Respondetur neg. sed si incapax sit illa, pro quo offertur, manet in thesauro Ecclesiæ: idè expedit sic off. 116. ut si is pro quo offertur non indigeat aut iuvari non possit, proficit aliis, vni, vel pluribus quibus Sacerdos voluerit. Ita ille: cui adæ Auerfam de Sacram. Eucharist. q. 11. sèct. 10.

2. Sed mihi non displicet opinio Henriquez quam tuetur piissimus, & sapientissimus Pater Iacobus Granad. ex Societate Iesu, sic itaque asserit in 3. p. D. Thom. contr. 6. tr. 14. disp. 7. sèct. 3. n. 13. Secunda difficultas est an si sacrificium Missæ non proficit ei pro quo offertur, aut non impetret eam rem, pro qua offertur, reponatur in Ecclesiæ Thesauro? Respondetur, variè iuxta varios casus explicandam esse hanc difficultatem. In primis enim accidere potest, eum pro quo offertur Missa, non esse capacem totius fructus pro eo statu, quem tunc habet, v.g. si offeratur pro peccatore, cui licet proficit ad obtinendam veniam, non tamen ad satisfactionem. Et quidem Suarez existimat eam satisfactionem nullo modo in futurum prodesse posse eiusmodi peccatori, ac proinde vel statim applicandam esse alteri, vel reponi in thesauro Ecclesiæ. Mihi certè placet opinio Henriquez

Sup. hoc infra ex Ref. 151. lege

feruari in mente Divina, ut applicetur illi peccatori cum in Dei gratiam redierit. Probaturque ratione, quia sacrificium hoc licitè & sanctè offertur pro peccatore: ergo illi applicari potest quicquid ex opere operato tribuitur illi pro quo offertur sacrificium: ergo si pro eo statu id applicari non potest in actu secundo, manebit in actu primo, ut ablato obice peccati mortalis, statim conferatur. Sic enim homini bona fide accedenti ad Eucharistiam, sed sine dispositione ad gratiam, licet tunc non detur gratia, statim postea, cum tollit obicem peccati, & id est adhuc magis verum in aliis Sacramentis. Hucusque Granado: cuius opinio non solum innotuit, & curiosa, sed nimis devota, & pia, & præbens occasionem fidelibus, ut magis libenter, & largius conentur offerre Missas pro amicis, & coniunctis, etiam si sciant esse in statu peccati mortalis, nam illa sacrificia eis proderunt non solum quoad fructum impetrationis, sed etiam satisfactorium, recedente obice peccati. Immenfa bonitas Dei, & munificia ad inveniendum naturam.

3. Sed hic oritur dubium, an si Sacerdos obliuiscatur applicare alteri Missam, illius fructus redeat ad ipsum? Negativè respondet Henriquez Franciscus Lugo sol. 251. Ioannes Vviger in part. 9. §. 4. dub. 10. num. 54. & alij, quia Deus celebrantis intentione non confert Missæ fructum; nec Sacramentorum valorem. At ego existimo, quod quoties Sacerdos nulli alteri applicat fructum sacrificij, censetur illi applicare, idque per intentionem virtuales, seu interpretatiuas, qua quoties non applicat fructum bonorum operum alteri, à se censetur velle sibi applicare; item ex alia intentione qua maximè suis bonis operibus intendit sibi prodesse quantum potest, unde ex hac parte nullus fructus manet inapplicatus. Si autem applicet fructum ei, qui non indiget, vel non est capax, tunc putandum est fructum redire ad applicantem, nec remanere in thesauro Ecclesiæ (de fructu applicato vivis loquor.) Ratio est, quia censetur quispiam habere voluntatem interpretatiavam satisfaciendi obligationi, applicando fructum alteri, & casu quo fructus illi non possit prodesse, referendi sibi eo modo ac si non applicasset, iuxta illud Psalm. 34. Oratio mea in sinu meo converteatur, & Marth. 10. Pax vestra revertetur ad vos, idque ex similitudine columbae probari potest, quæ Genes. 8. Non inveniens ubi pes eius requiesceret, ad artem reversa est: ita fructus sacrificij, cum non prodest ei cui applicatur, censetur reverti ad applicantem, nisi intentione aliqua actuali, vel virtuali alteri disponat, alias enim si applicans non esset talis intentionis, fructus remaneret in thesauro Ecclesiæ, & hanc sententiam tenet Ruteus de sacrific. Missæ lib. 1. disp. 1. quæst. 3. & præter alios Authores, instat multorum vnum adducam, nempe Lessium in 3. part. D. Thom. quæst. 83. art. 1. dub. 9. n. 54. ubi sic ait: Dicitur Ergo si Sacerdos obliuiscatur applicare alicui sacrificium, nullus inde proveniet fructus ex opere operato. Respondetur; Quidam dicunt posse postea applicari. Sed hoc parum est credibile: Quia sicut Sacramentum consistens in actione, solum potest applicari dum fit, tunc enim non alius est in eius potestate: ita etiam Sacrificium, tantum potest applicari dum fit. Confirmatur, quia effectus qui datur ex opere operato, non potest suspensè arbitrio ministri, sed statim datur causa posita. Unde aliter dicendum quando alteri non applicat, censetur implicite applicare sibi, & sic fructum ex opere operato habet sacrificium in Sacerdote. Ita ille, & hanc sententiam Tamburinus opinio de Sacramentis Missæ

Missa lib. 2. cap. 2. §. 12. num. 2. probat magis, quia in Missa Sacerdos asserit, Offero tibi pro innumerabilibus peccatis meis. & pro omnibus fidelibus defunctis, vt mihi, & illis prosit ad salutem.

4. Nota tamen hęc cum Granado ubi supra n. 13; quod cū celebratur Missa pro anima Purgatorii, non solum applicandam esse illi satisfactionem, sed etiam impetrationem, quia hęc etiam illi maximè prodelt; vt Deus inspiret aliis bona opera, quæ pro illa anima applicet, & sic magis pro illa satisfiat. Sed si aliquis querat, an omnibus omnino iustis, qui viuunt, & pertinent ad Ecclesiam militarem, pro quibus salutem in generali offertur sacrificium Missæ, vt supra vidimus sect. 9. suaderique potest primò, quia id in nulla lege fundamentum habet; non in Diuina, quam nullibi Christus Dominus præcepit offerri sacrificiū Missæ pro omnibus fidelibus, & applicari iustis satisfactionem pro pœna. Nec in lege Ecclesiastica, tum quia de illa non constat, tum quia si Ecclesia id statuisset, designasset vtique quantum satisfactionis applicandum esset singulis, cū possit magis, aut minus illis applicari: hoc autem nunquam Ecclesia fecit: nec denique fundamentum habet in lege naturali, quia natura non dicat sacrificium Missæ debere offerri ad eum finem. Secundo, quia si quoties sacrificium Missæ offertur, relaxaretur aliqua pœna singulis fidelibus iustis, cū illi sint penè innumeri, oportet pœnã, quæ relaxatur, esse maximam, & penè incredibilem. Præterea, cū Missæ, quæ celebrantur quotidie, sint quàm plurimæ, nullus iustus esset cui superesset aliqua pœna peccatorum, quod est planè absurdum. His tamen non obstantibus contraria sententia magis mihi placet quam ex Bor. Nau. Tolet. tenet Granad. loc. cit. sect. 2. n. 7. quia sacrificium Missæ relaxat ex opere operato pœnam illius; pro quo specialiter offertur, vt dictum est: ergo etiam relaxabit pœnam eorum iustorum pro quibus generaliter offertur. Consequentia probatur, quia generalis oblatio est generalis applicatio sacrificij: sed sacrificium habet vim infallibiliter relaxandi pœnam iis iustis, quibus applicatur: ergo. Minor patet, quia quod applicatio sit particularis, aut generalis, non obstat quominus sit applicatio: ergo nec obstat, quominus censetur sacrificium esse aliquomodo illius, cui generaliter applicatur: ergo quomodo eumque applicetur fortiter effectum, si subiectum alioqui sit capax. Ad argumenta Suarez respondet Granadus, & hęc opinio est nimis consolatoria pro fidelibus existentibus in gratia.

RESOL. CXLIX.

An Sacerdos celebrans in peccato mortali peccet tripliciter, nempe quia indignè consecrat, indignè offert, & indignè sumit corpus? Et an saltem peccet duplici peccato, & quia conficit, & quia sumit Sacramentum? Et an etiam Sacerdos celebrans in peccato mortali committat duo peccata, vnum videlicet quia celebrat in peccato, alterum quia omisit confessionem illius peccati: & ideo Sacerdos, qui celebrat Missam in peccato, & sacram Eucharistiam non ab ipso consecratam quam plurimis dispensauit, an vnum tantum peccatum commiserit? Ex part. 2. tr. 14. Refol. 24.

§. I. R Espondeo negatiuè cum Azorio p. 1. lib. 10. c. 3. §. 1. q. 11. Homobono de exam. Eccles. p. 1. tr. 4. c. 16. quæst. 147. Henrici lib. 8. de Euch. c. 45. n. 2. Fagundez de præcept. Eccles. lib. 3. cap. 5. n. 8. Et addunt rationem, quia consecrare, offerre & sumere Sacra-

mentum sunt actus subordinati ad rectam sumptionem, sed diuersi actus, quando alij aliis subordinantur, non efficiunt diuersa peccata, vt docet D. Thom. in part. 2. q. 72. art. 6. Ergo, &c.

2. Et licet multi putent, in hoc sacrilegio tres esse peccati prauitates, puro tamen vnius tantum peccati adesse deformitatem, nam Missa vnum est sacrificium, licet ex tribus partibus sit confectum, consecratione videlicet, oblatione & sumptione: igitur, sicut supradictæ partes vnum constituunt sacrificiū, ita Sacerdos in peccato celebrans, vnum tantum peccatum admittit, quod tribus in partibus consistit, nempe in indigna consecratione, indigna oblatione, & indigna sumptione.

3. Et hanc opinionem probabilem vocat Nugnus in 3. part. tom. 1. quæst. 3. art. 5. licet ipse putet, Sacerdotem celebrantem in mortali, peccare duplici peccato, & quia conficit, & quia sumit Sacramentum.

4. Nota etiam ex eodem Azorio cum multis alijs, quos adducit Bonacina de Sacr. disp. 4. quæst. 6. punct. 1. n. 3. Sacerdotem celebrantem in peccato non committere duo peccata, vnum videlicet quia celebrat in peccato, & alterum, quia omittit confessionem illius peccati. Ratio est, quia confessio in illo tempore, obligat in ordine ad communionem, & vbi est vnum propter aliud, est vnum tantum, licet contrarium doceat noster Molfes, in sun. tom. 1. tract. 3. cap. 8. n. 90. & alij.

5. Ex his apparet, me olim rectè respondisse, quemdam Sacerdotem, qui celebravit Missam in peccato mortali, & sacram Eucharistiam non ab ipso consecratam quamplurimis dispensauit, vnum tantum peccatum commisisse.

RESOL. CL.

An Sacerdos peccet speciali peccato sacrilegij, si non solum sumat Eucharistiam in peccato mortali, sed etiam cum peccato mortali retineat, antequam species sacramentales corrumpantur?

Et hæc Resolutio pendet ex illa difficultate, an Sacramentum Eucharistia continuo gratiam augeat, quando in nobis manet?

Ex quibus concluditur, an Sacerdos, si accipiat Eucharistiam in peccato mortali, siue statim post communionem peccauerit, teneatur sub obligatione noui peccati mortalis ad contritionem, vel confessionem procurandam, antequam species corrumpantur?

Idem est de obligatione laici quoad conserendum, non vero confitendum. Ex part. 1. tract. 7. & Misc. 7. Refol. 47.

§. 1. C Asus est curiosus, & à paucis pertractatus, cuius resolutio pendet ex illa difficultate, an Sacramentum Eucharistiae continuo gratiam augeat, quando in nobis manet.

2. Et affirmatiuam sententiam tenent Doctores, quos citat, & sequitur Cardinalis Lugo de sacram. Euch. disp. 12. sect. 2. n. 46. Probatur hæc opinio, quia hoc Sacramentum causat gratiam per modum cibi nutrientis, quare susceptio, & manducatio se habet solum, vt conditio, & applicatio, non vt virtus agendi: Ergo dum eibus fuerit in stomacho potest operari, siquidem habet secum totam virtutem, & ibi adest totum Sacramentum; ergo sicut in primo instanti potuit; ita etiam poterit agere in toto tempore sequenti; causa enim necessaria debet applicata, non est cur non operetur.

3. Et quoad hoc non requirit actum magis intentum, aut maiorem deuotionem; sed putant sufficere

Sup. hoc in tom. 1. tr. 7. Ref. 56. §. 1. & ibi in tr. 3. Ref. 186. §. 1.

Sup. hoc in tom. 1. tr. 7. lege doctrinam Ref. 40.

Sup. hæc difficult. infra in tr. 2. Ref. 33 §. 2. post medium, à vers. Vnde, & signanter in duobus §§. seqq. & in tom. 5. tr. 10. Ref. 84. ante medium, vers. Ex dictis.

